

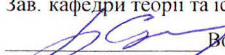
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра теорії та історії соціології

Розробник(и):
Тарас Цимбал, канд. соціол. наук, доцент кафедри теорії та історії соціології

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри теорії та історії соціології
 Володимир Судаков

Протокол № 14 від «31» 08 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Сучасні суспільства, глобалізація і розвиток

для студентів

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 «Соціологія»
освітній рівень магістр
освітня програма «Соціологія (мова навчання англійська) / Sociology»
вид дисципліни вибіркова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2021/2022
Семестр	3
Кількість кредитів ECTS	5
Мова викладання, навчання та оцінювання	англійська
Форма заключного контролю	іспит

Викладачі: Тарас Цимбал

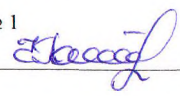
Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2021

Схвалено науково-методичною комісією факультету соціології

Протокол від «31» серпня 2021 року № 1

Голова науково-методичної комісії Тетяна Червінська

1. **Мета дисципліни** – сформувати у студентів розуміння розмаїття підходів до суспільного розвитку в умовах глобалізації.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. Володіти концептуальним апаратом соціології
2. Орієнтуватися в основних теоріях класичної та сучасної соціології
3. Вміти працювати з науковою літературою
4. Успішно опанувати дисципліну «Сучасні тенденції в соціологічному теоретизуванні» (OK07)

3. **Анотація навчальної дисципліни:** В XIX–XXI століттях розвиток став одним із головних завдань, яке ставили перед собою уряди, громадянські рухи, політичні сили. Однак що ж означає «розвиток» і як можливо його виміряти? Хто може і хто повинен його реалізовувати? Дисципліна «Сучасні суспільства, глобалізація та розвиток» пропонує широкий і контекстуалізований огляд еволюції дискурсу розвитку та розмаїття сучасних підходів до нього. Студенти ознайомляться із стратегіями розвитку, які висуваються та реалізуються різними суспільними силами сучасності, розходженнями та протистояннями між ними, а також навчатися аналізувати виклики та можливості, які створює для різних стратегій розвитку глобалізація.

Дисципліна «Сучасні суспільства глобалізація та розвиток» викладається як вибіркова в третьому семестрі освітньої програми «Соціологія (мова навчання англійська) / Sociology».

4. Завдання (навчальні цілі):

- опанувати основні поняття міждисциплінарної галузі досліджень розвитку;
- засвоїти класичні та сучасні підходи до розвитку;
- досягти розуміння особливостей сучасного етапу глобалізації та його наслідків для різних стратегій розвитку;
- навчитися визначати наслідки сучасного етапу глобалізації та різних стратегій розвитку;
- навчитися критично аналізувати й рецензувати аналітичну літературу щодо розвитку.

Це спрямовано на формування компетентностей:

- Здатність виявляти, діагностувати та інтерпретувати соціальні проблеми українського суспільства та світової спільноти (ск02);
- Здатність обговорювати результати соціологічних досліджень та проєктів українською та іноземною мовами (ск05);
- Здатність використовувати соціологічні теорії в науковій та професійній діяльності (ск14).

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати основні поняття міждисциплінарної галузі досліджень розвитку	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	тест, усна дискусія на практичному занятті	15
1.2	Знати класичні та сучасні підходи до розвитку	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	тест, усна дискусія на практичному занятті, презентація	20
1.3	Знати особливості сучасного етапу глобалізації	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	тест, усна дискусія на практичному занятті	15
2.1	Вміти визначати наслідки сучасного етапу глобалізації для різних стратегій розвитку	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	усна дискусія на практичному занятті, рецензування аналітичних текстів	25
3.1	Критично аналізувати й рецензувати аналітичну літературу щодо розвитку	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	усна дискусія на практичному занятті, рецензування аналітичних текстів	25

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	1.3	2.1	3.1
Програмні результати навчання (назва)					
Здійснювати діагностику та інтерпретацію соціальних проблем українського суспільства та світової спільноти, причини їхнього виникнення та наслідки (пр02)			+	+	+
Вільно спілкуватись усно і письмово українською мовою та однією з іноземних мов при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій у сфері соціології та суміжних наук у тому числі в контексті співпраці з європейськими та євроатлантичними інституціями (пр06)	+	+	+		+
Вміти використовувати соціологічні теорії в науковій та професійній діяльності (пр15)	+	+			+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Кр 1 з тем 1–2, РН 1.3 – 10 балів/6 балів
2. Кр 2 з тем 3–4, РН 1.1, РН 1.2 – 10 балів/6 балів
3. Написання рецензій з тем 5–6, РН 2.1, РН 3.1 – 20/12 балів
4. Участь у дискусії з тем 1–6 на практичних заняттях, РН 1.1, РН 1.2, РН 1.3, РН 2.1, РН 3.1 – 20 балів/12 балів

- підсумкове оцінювання: *письмовий іспит РН1.1, РН1.2, РН1.3 (білет містить тестові завдання у вигляді закритих питань одиничного та множинного вибору) – 20 балів та два відкриті питання – 20 балів. Мінімальний бал успішного складання (отримання загальної позитивної оцінки) іспиту – 24 бали.*

- **умови допуску до підсумкового іспиту:** студент не допускається до іспиту, якщо за семестр він набрав менш ніж **36 балів**. Такий студент допускається до іспиту за умови успішного написання тесту-допуску за матеріалами семестру.

7.2 Організація оцінювання:

1. Кр 1 з тем 1–2 – після теми 2
2. Кр 2 з тем 3–4 – після теми 4
3. Написання рецензій з тем 5–6
4. Участь у дискусії з тем 1–6 на практичних заняттях з тем 1–6

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та практичних занять

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин		
		лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1. Глобалізація як каталізатор змін у сучасних суспільствах				
1	Багатополарна глобалізація: нова тенденція XXI століття	2	4	15
2	Множинність наслідків глобалізації для суспільств	2	4	15
2. Дискурс і практика розвитку в умовах глобалізації				
3	Дискурс розвитку: від Давіда Рікардо до Світового Банку	2	6	20
4	Дилеми розвитку: економіка, політика, соціум, культура, людина	2	6	20
5	Практика розвитку за регіонами світу	4	6	20
6	Пандемія COVID19 як виклик для глобалізації та розвитку	2	4	16
	ВСЬОГО	14	30	106

Загальний обсяг 150 год., в тому числі:

Лекцій – 14 год.

Практичні заняття - 30 год.

Самостійна робота - 106 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Nederveen Pieterse Jan. Development Theory. – Los Angeles: Sage, 2010. – 252 pages.
2. Nederveen Pieterse Jan, Rehbein Boike (eds). Globalization and Emerging Societies: Development and Inequality. – New York: Palgrave Macmillan, 2009. – 254 pages
3. Huntington Samuel. Political Order in Changing Societies. – New Haven and London: Yale University Press, 2006. – 488 pages.
4. Nederveen Pieterse Jan. Multipolar Globalization: Emerging Economies and Development. – London and New York: Routledge, 2017. – 264 pages
5. Trading for Development in the Age of Global Value Chains (World Development Report). – The World Bank, 2020. – 266 pages. Retrieved from: <https://www.worldbank.org/en/publication/wdr2020>

Додаткова:

1. Hettne Bjorn. Thinking about Development. – London and New York: Zed Books, 2009. – 160 pages
2. Studwell Joe. How Asia Works. – Grove Press, 2014. – 400 pages
3. Rostow W.W. The Stages of Economic Growth: A Non-Communist Manifesto. – Cambridge: Cambridge University Press, 1991. – 324 pages.
4. Seligson Mitchell A., Passe-Smith John T. Development and Underdevelopment: The Political Economy of Global Inequality. – Lynne Rienner Publishers, 2013. – 461 pages.

10. Додаткові ресурси:

1. <http://moodle.soc.univ.kiev.ua/> (розміщено всі обов'язкові тексти, форум для дискусії, самостійні завдання, контрольні тести, посилання на дистанційні заняття на платформі Zoom та посилання на їх відеозаписи)